

NÄIN LÄHESTYT ENGLANNIN YLIOPIILASKOKEEN

Tekstinymmärtämis- ja rakennetehtävien käytännön ohjeet

Perusajatus: kokeessa ei palkita siitä, että tiedät aiheesta paljon, vaan siitä, että luet tarkasti, huomaat vivahteita ja valitset juuri tekstin perusteella parhaan vastauksen.

1. Aloita kokonaisuudesta

Lue teksti ensin rauhassa kokonaisuutena. Selvitä aihe, näkökulma, sävy ja päätarkoitus ennen kuin tartut yksityiskohtiin. Kysy itseltäsi, onko kyse uutistekstistä, mielipidetekstistä, kaunokirjallisesta katkelmasta vai analysoivasta asiatekstistä. Kun ymmärrät tekstin luonteen, yksittäiset kysymykset avautuvat helpommin.

2. Lue kysymys erittäin tarkasti

Moni piste menetetään siksi, että vastataan lähes oikeaan asiaan. Jos kysytään pääasiallista syytä, sivuhyöty ei riitä. Jos kysytään mitä tehtiin, älä vastaa miksi se tehtiin. Jos kysytään tekstin mukaan, älä vastaa oman maailmantietosi perusteella.

3. Etsi pääasia, älä ensimmäistä tuttua yksityiskohtaa

Väärät vaihtoehdot ovat usein petollisia juuri siksi, että ne ovat osittain totta. Ne voivat liittyä aiheeseen, mutta ne eivät vastaa tekstin ydintä. Paras vastaus on yleensä se, joka pysyy lähimpänä tekstin painotusta ilman liioittelua, kaventamista tai omia lisätulkintoja.

4. Pysy uskollisena tekstille

Älä vastaa sen perusteella, mitä itse tiedät tai arvelet. Vastaa sen perusteella, mitä juuri tässä tekstissä sanotaan ja painotetaan. Kokeessa tarkka lukeminen voittaa taustatiedon.

5. Monivalinnoissa kysy: miksi tämä olisi paras?

Älä kysy vain voiko tämä olla oikein. Kysy ennemmin, miksi tämä olisi paras mahdollinen vaihtoehto juuri tähän kohtaan. Hyvä vaihtoehto sopii yhtä aikaa sisältöön, sävyyn ja tekstin logiikkaan.

6. Aukkotehtävissä ajattele kolmea asiaa yhtä aikaa

Oikean vastauksen pitää toimia rakenteen, merkityksen ja idiomaattisuuden kannalta. Se ei saa olla vain mahdollinen, vaan sen täytyy kuulostaa luontevalta englannilta. Tarkista erityisesti prepositiot, artikkelit, verbimuodot, relatiivilauseet ja kiinteät ilmaukset.

7. Katso aina aukkoa laajempaa kontekstia

Yhden sanan valinta ratkeaa harvoin pelkän aukon perusteella. Lue koko virke ja usein myös edellinen ja seuraava lause. Kontrasti, ehto, seuraus tai vertailu näkyy usein vasta laajemmassa yhteydessä.

8. Varo suoraa kääntämistä suomesta englantiin

Avoimissa aukoissa huono vastaus syntyy usein siitä, että kokelas yrittää kääntää ilmauksen sanatarkasti. Mieti aina, miten asian sanoisi luonteva englannin puhuja, ei vain miten sanat kääntyvät yksitellen.

9. Ota pienet sanat vakavasti

Prepositiot, artikkelit, relatiivipronominit ja verbin aikamuoto ratkaisevat usein koko kohdan. Pienet sanat, kuten of, by, over, in, that, which, than ja if, ovat kokeessa usein juuri niitä vaaranpaikkoja, jotka erottavat hyvän vastauksen lähes oikeasta.

10. Huolehdi ajankäytöstä

Älä jää jumiin yhteen kohtaan liian pitkäksi aikaa. Tee ensin varmat kohdat ja palaa hankalampiin myöhemmin. Toisella lukukerralla moni epäselvä kohta aukeaa helpommin, kun teksti on jo tuttu.

11. Muista merkkirajat

Lyhyt vastaus ei saa olla ympäröityä, mutta se ei myöskään saa selittää liikaa. Jos tehtävässä on merkkiraja, vastaa tiiviisti ja täsmällisesti. Olennaista on sanoa juuri se ydin, jota kysytään.

Suurimmat vaaranpaikat

Vaaranpaikka	Miksi se on vaarallinen?
Liian nopea vastaaminen	Tuttu aihe luo helposti väärän turvallisuuden tunteen. Silloin valitaan vaihtoehto, joka kuulostaa oikealta mutta ei ole tekstin paras vastaus.
Tekstin ulkopuolelle meneminen	Vastaat helposti oman tietosi tai mielipiteesi perusteella etkä sen perusteella, mitä tekstissä oikeasti sanotaan.
Lähes oikea vaihtoehto	Monivalinnoissa pahin ansa on vaihtoehto, joka on osittain tosi mutta ei vastaa kysymyksen ydintä.
Suora kääntäminen	Rakennetehtävissä sanatarkka käännös tuottaa helposti epäidiomaattisen tai väärän ilmauksen.
Pienten sanojen vähättely	Yksi väärä prepositio, artikkeli tai verbimuoto voi kaataa muuten hyvän vastauksen.
Tarkistuksen unohtaminen	Huolimattomuusvirheet maksavat turhia pisteitä, vaikka ajatus olisi ollut oikea.

Miten päivän tekstejä voi hyödyntää kirjoittelussa?

Päivän tekstit voivat auttaa kirjoittelussa yllättävän paljon. Niistä saa aiheita, näkökulmia, ajankohtaisia esimerkkejä, käyttökelpoista sanastoa ja tapoja rakentaa argumenttia. Tärkeää on kuitenkin se, ettei kirjoittelusta tule pelkkää referaattia päivän aineistoista.

Tekstejä kannattaa käyttää ponnahduslautana. Voit poimia niistä ajatuksen, esimerkin tai ilmaisutavan ja jalostaa sen omaksi pohdinnaksesi. Jos päivän tekstissä käsitellään vaikkapa taidetta, teknologiaa, ilmastonmuutosta, hyvinvointia tai argumentoinnin virheitä, voit hyödyntää tätä taustana omassa esseessäsi.

Voit käyttää päivän tekstejä ainakin kolmella tavalla: poimia niistä esimerkin, soveltaa niistä saatua sanastoa ja ilmaisua tai käyttää niitä argumentoinnin mallina. Parhaimmillaan päivän teksti ei anna valmista sisältöä, vaan antaa omalle ajattelullesi suunnan ja vauhdin.

Nopea muistilista ennen lopullista palautusta

- ☐ Olenko varmasti vastannut juuri siihen, mitä kysytään?
- ☐ Perustuuko vastaukseni tekstiin eikä omaan arvaukseen?
- ☐ Valitsinko pääasian enkä sivuseikkaa?
- ☐ Tarkistinko preposition, artikkelin ja verbimuodon?
- ☐ Kuulostaako aukkovastaukseni luontevalta englannilta?
- ☐ Pysyinkö merkkirajassa?
- ☐ Palasinko vielä epävarmoihin kohtiin?

Paras koevastaus ei yleensä ole näyttävin, vaan täsmällisin.